

Spis treści

Słowo wstępne do drugiego wydania (<i>Roman Michałowski</i>)	VII
--	-----

I. ŚREDNIOWIECZE POLSKIE

Przywilej piotrkowski 1388 r. Szkic historyczno-prawny	7
Przywileje rodowe mazowieckie. Kilka uwag krytycznych	61
Z metodyki badań feudalizmu	94
Na marginesie naszej najnowszej literatury. O najdawniejszych dziejach Polski	197

II. ŚREDNIOWIECZE POWSZECHNE

Feudalizm i feudalizacja w świecie zachodnioeuropejskim	209
System narodowo-polityczny Coli di Rienzo	233
Rola narodowości w historii średniowiecznej	328
Badania szkoły warszawskiej nad wczesnym średniowieczem	343
Posłowie	349
Indeks osób	373
Indeks nazw geograficznych	391

Jakie formy przybierał w Europie system feudalny?

Czym charakteryzowały się mazowieckie przywileje rodowe?

Z czego wynikała średniowieczna świadomość narodowa?

Po ponad czterdziestu latach od pierwszego wydania wznawiamy zbiór pism Marcelego Handelsmana. Mimo upływu czasu, pojawienia się nowych hipotez i ustaleń poglądy jednego z najwybitniejszych polskich historyków nadal mają dużą wartość naukową i zasługują na uwagę Czytelników.

W publikacji opracowanej przez Aleksandra Gieysztora znalazły się studia poświęcone średniowieczu polskiemu, m.in. dotyczące przywileju piotrkowskiego czy metodologii badań nad feudalizmem, i średniowieczu powszechnemu – poruszające kwestie narodowościowe oraz problemy feudalizmu w Europie Zachodniej. Na uwagę zasługuje także barwny esej o działalności XIV-wiecznego włoskiego trybuna Coli di Rienzo, uważanego za prekursora idei zjednoczenia Włoch. Współczesnych Czytelników z pewnością zainteresują nie tylko opisywane wydarzenia, ale także oryginalny sposób ujęcia tematu, a erudycja Autora z pewnością będzie inspiracją dla wielu adeptów historii.

Zgromadzone w niniejszym tomie prace – wszystkie mediewistyczne – są dobrym wprowadzeniem do myśli Marcelego Handelsmana i jednocześnie do niektórych ważnych zagadnień historycznych. Najpierw rzuca się w oczy okoliczność, że uczony ten pisał zarówno o historii powszechnej, jak i historii Polski. To nie tylko świadectwo szerokich zainteresowań, to także wyraz przekonania, że ważnych zjawisk społecznych inaczej wyjaśnić nie można.

(R. Michałowski, ze Słowa wstępnego do drugiego wydania)